

Womhaj Bóh!

Czišło 44.
30. okt.

Lětnik 2.
1892.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščezerni w Budyschinje a so tam dostacž so šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

20. njedzela po swj. Trojizy.

Of. 5, 15—20: Dha hladajće tak bysčje rosomnje khodzili, niz jako czi njemudri, ale jako czi mudri, a wukupće šebi sprawny czaš, pschetož tón czaš je šty; teho dla njebudžće njerosomni, ale rosomni na to, šhto by bylo teho Anjesa wola, a njewopijće so wina, s kotrehož njesdobne waschnje pschińdže, ale budžće polni Ducha, a rěčće bjes sobu wot psalmow a wot khwalobnych a duchownych khěrlušow, spěwajće a hrajće temu Anjesej w waschey wutrobje. A dżakujće so kóždy czaš so wscho Bohu a temu Wótzu we tym mjenje naschego Anjesa Jesom Khrysta.

Napominanje: rosomnje khodzicž, je wjele cžlowjekam jara nusne. Pschetož cžinja tak hušto bjes praweho pschemyšlenja abo pschemyšla šebi halle, hdyž so cžinili. Še drje hušto tež khwalicž wješeke rucže cžinjenje; ale k temu dyrbiš tež šwojeje wězy zyle wěšty bycž a wjedzecž, so to, šhtož masch prjódč, so temu Anjesej lubi. Potom móžesch cžinicž, kaž šwjaty Pawoł, kiž, jako jeho Anjesowy hlóš do šlužby nad póhanami wolasche, prajesche: hnydom cžinjach ja tak a njerosrěczach so wo to s cžělom a s křwju. Gal. 2, 16. Tola tež wón w dženšnišchim šwjatym tekicže rosomne khodjenje a cžinjenje porucži a je w tym psches jene s naschim šbóžnikom, kiž tež wot tych šwojich prawu mudrosč we wschém šebi žada. Luk. 16, 8.

Šhto pak mēni šwjaty Pawoł, naš napominajo, so bychmy rosomnje khodzili jako czi mudri? Wón je šhtucžku prjedy naš na to dopomnič, so dyrbimy wotucžicž

a wot morwnych stawacž. Šchtóž wotucži a žiwý je, ma wotewrjenej woczi. Šchtóž we wěrye žiwý je, ma tež nutškwonej wotewrjenej wěrye. Wón wě, šhto šebi tón Anjes a jeho kšhesčizianške powołanje wot njeho žadataj, wón snaje spytowanje šamšneho cžěla, šawjedjenja teho šwěta, štrachi na pucžu psches šwět a cžertowške lešnosče. Duž so šamo s prawej hadowej mudrosčzu prascha: Šdžeha mam šupicž, so bych so wot praweho pucža, kiž je Jesuš Khrystuš, njesabudžil, šhto mam cžinicž, so bych šwoje najwjetšche kubło, hnadu, džeczatstwo a wješeke šwědomnje psched Bohom njeshubil? A wscheho teho, šhtož móže tutemu najwjetšchemu kublej šchtodu pschinjesč, so šminje rosomna kšhesčizianška dušcha, kotraž khodži jako czi mudri. Ach telko wutrobneje šrudoby je nam hižo nasche njerosomne khodjenje w bójškich wězach pschinjesč! Š wotkal pschińdže telko štyškniwych hodžinow w naschim žiwjenju, hdyž naš wschědnje wobštorži a šatama dla spěšneho rěčenja naschego jazyka, njepokojneje šteje wězy, polneje šmjertneho jěda a dla njerosomneho cžinjenja w naschim powołanju a žiwjenju w domje a šwonkach doma? Daj šebi prajicž, o cžlowška dušcha, twój šbóžnik mēni derje s tobu, hdyž cze k rosomnemu khodjenju napominacž da a šebi žada, so we wschém so pola njeho najprjedy wobho-nišch: Anježe, šhto cžesch, so bych cžinil?

Wošebita wěz duchowneho rošoma je ta, so bychmy šebi wukupili sprawny czaš, dokež tón czaš je šty. Haj, šty czaš je! Šo cže prajicž, woprawdže dobre cžinicž, šamšnu a bratrowu šbóžnosč spěchowacž, so Bože kralestwo a so jeho ewanigelion dželacž, k temu niedama

nam ferscha sweta wjele khwile. Duż, pytnjesch-li, so masch nětko dobru skladnosć, dobre słowo rěczecź a rjane šymjo roššywacź, njedaj czašej šo smynć, bjes teho šo šy myšl, kotruž je tebi šwjaty Duch nadumyl, do skutka stajil. Dženšnišchi na mamon pschedaty šwět ma pschisłowo: Czaš je pjenjes. Njech my fšhesćizienjo to duchownje na- ložimy a šebi pschivolamy: Czaš je hnada. Pschetož tať dołho hacź czaš mam, njetraje jeno mój hnadny czaš, ale tež skladnosć, ł twarjenju Božeho Ziona kalf a kamjenje pschinoschowacź pomhacź a wšhitke nawaly, kotrež šo psche- cziwo Šhrystuškej šbėhuja, pschimacź a wotnoschowacź.

Alle hdžeha wosmjemy telko rošoma, šo kóždy ras to prawe wuswolimy a cžinimy? Šwjaty japoschtol wot- molwi: Budźcže rošomni na to, šhto by bylo teho Šnjesa wola. Šhto ma to na šebi? Šnjesa wola je šjawna w jeho słowje. Bože słowo dyrbi tebi jenicźke prawidło twojeho žiwjenja bycź a po tym dyrbišch kaź kóžnik po magnetiškej jehle kóž twojeho žiwjenja wódžicź.

Jeli šo pať to chzesch, dha daj šebi wot šwjateho japoschtola prajicź, šhto njekmė pola tebje bycź a šhto cžinicź dyrbišch. Wón praji najprjedy: njewopijcže šo wina, ł kotrehož njesdobne waschnje pschińdže. Cželna šđeržliwosć a duchowna štróšbosć stej tej dwė wumėnjeni, pod kotrymajž móžu jeno Boži hlóš w šwėdomju šłyschecź. Šjany khabła šo dele po najštrachnišchim pucžu bjes myšljenja na to, šo móže jenicźka wopacžna kroczel jeho do hlubiny štorcizicź. Dušcha, kotraž je se šemškim wėzami, se žadosću teho cžela a tych woczow a ł hordosću teho žiwjenja napjelnjena, njemóže šebi wot teho Šnjesa prajicź dacź, hdže je štrach abo dže jeho ruka połaže.

Duż nam tón Šnjes w šwjatym tekscze pschivola: Budźcže polni Ducha! jako by chžyl nať na přenje šwjatkowne ranje dopomnicź, hdžež mėjachu pošlucharjo šwjatnych japoschtowol ša šmėch a džachu: „Wny šcže šo w šłódkim winje wopili“, bjes tym šo móžesche šwjaty Šėtr jim wopravdže wotmolwicź: „Wny šmy polni šwjateho Ducha, kiž psches nať wo Šhrystušu šwėdčzi. Polni šwjateho Ducha pať budžemy jeno, hdžž bjes šobu rěcžimy wot psalmow a wot kšwalobnych a du- chownych kšerluschow, špėwajo a hrajo temu Šnjesej w našchich wutrobach. Šow, lubi pscheczeljo, móžecže šhonicź, cžeho dla tať hušto bjes Ducha a bjes duchowneho rošoma psches žiwjenje cžehnjecze. Ššłyschicže šnana ł najmjėnšcha kóždy šedmy abo šchtyrnaty džen přėdowanje a duchowny kšerlusch. Kať móžecže ł tym došć bójškeho šwėtka a duchowneho wódženja mėcź!

Nė, kóždy džen a kóždu hodžinu dyrbjaja šynki a słowa ł Božeje šwjatnižy psches našchu wutrobu cžahnyć, našche myšle a skutki wobknejicź, hewať njebudžemy nihdy w tutym wobohim žiwjenju ł prawemu šwjatemu rošomej pschińcź.

Teho dla, ach wostaj wšcho,
Prosch a wachuj, dušcha!
Trašchna nusa bliži šo,
Wachowacź šo šłuscha.
Czaš tež je,
Šo budže
Šnjes tych mornych šbudžicź
A tu šemju šbudžicź.

(252, 10.)

Michał Šamjencźł, knježich cželadnych duchowny šastarar.

Šowjedaničžo wot Šhlfelba.

(Na šerbiki wot A. Škr.)

4. Šak buschtaj dwaj bjes šobu psches jene.

Je nětčo chžyl na hońtwu wuńcź, šajazy tšelecź a je potom dyrbjal dołho kšory ležecź, je byť přjedy hižo njescžerplimy a šo dyrbjal potom šwucžicź, šcžerplimy wšcho šnjescź a wutracź, — tole sechze nětšto rěcacź. A hdžž šebi po tym tajki pomyšli, šo je nětke wšhitko pschėtrať a wustať, a je šo lėdy tať dołho šcžerplimy wopokajal, hacź je jemu šašo móžno se šwojej podpjeru nėkať dale dolėscź, a dyrbi potom šašo ł nowa wšcho wustacź a wutracź, — tole sechze hišchcže wjele wjazy rěcacź. Je Wóh tón Šnjes koho pošchwikať a dyrbi tajki cžłowjeť potomu na šwojim kóžu wšchón cžichicźki ł mėrom ležecź, cžakacź a cžakacź, tehdy tajki hušto wšchón kšakaly a mjersazy wokoło šo hlada.

Šako bė knježi najėnt, knjes Šahrodka, přėni krocź dyrbjal se šwojej šlemjenej nohu kšory poležecź, bėchu jeho wo dnjo a w nozy jeho mandželška, jeho šchošar a hetman pytali a wothladowali. Woni bėchu šo bjes šobu wotmėnili. Šahrodka bė nahly muž, duż bėchu w tym czašu, hdžež wón kšory ležesche, jeho dnj a nozy ša njeho a šobu ša druhich šte. Wón drje bė, tať dołho hacź bė byť wšchón štrowy, špochi šwoje dowėrjenje do Boha Šnjesa mėl a bė mėl jeho šwjate słowo lubo, ale jako dyrbjesche nětke taťle wjele wutracź, bė jeho dowėrjenje na Boha Šnjesa kaź cžėńcžka nitka, a jeho woboha knjeni dyrbjesche pschi nim druhdy wjele wustacź. Šako pať šebi wón nětke ł nowa šwoju nohu šlemi, pschetorže šo jemu taťle jeho nitka wšcha na dwoju. Do teho šo wón njemóžesche donamakacź, šo dyrbjal ł nowa šašo tajkile cžėžki czaš wutracź. Šeho knjeni pať šama wjedžishe, šo jeho se šwojimaj dotalschimaj pomoznikomaj, se šchošarjom a ł hetmanom, dopytacź njemóžesche. Wona wšchať šama žana šylna žonka njebė. Duż wona šwojemu mandželštemu praji: „Šurjo, chže my šebi tola radšcho Šamjencźkež Michała ł šebi wšacź, šo móhl cže tón wothladacź, wošebje po nozach.“ Najėnt bė ł tym špokojom. Duż pošlachu po Michała a wón tu wjecžor bu.

Šrėnja nóz bė šta. Šahrodka bė njescžerplimy. Njesćini jemu nětčo wšcho, kaťkež chžysche wón mėcź, pocža šo wón huntoricź a wudma dawacź. Našchemu Michałej šo tež tať šėńdže, šo jemn najėnt „wóšłow“, „wošow“ a „hšupšarjom“ wudawa. Alle Michał bė dobra dušcha, duż dasche šebi wšcho to šcžerplimy lubicź. Šchtož šebi nětčo, kiž ma lubosć ł šwojemu šbóžnikej, da wot druhich polubicź, to jemu junu na šudnym dnju našch luby šbóžnik wšcho šašo wotwošmje. Michał wosta cžichi a ł mėrom, kaź bylo šo dale nicžo njestaťo. Šnjes Šahrodka pocža w nozy štoržicź: „Šo chžyl jeno tola rad wjedžicź, ł cžim šym šebi ja tajkele šwoje cžerpjenje šesajšlužil a psche cžo mje Wóh tón Šnjes taťle šchwika?“

Šako jemu Michał po tychle šłowach da šėkarštwo na jeho šawobalanu nohu wufapacź, wuhlada knjes najėnt, šo temu murjerjej šylša ł woczow na jeho nohu wupadže, duż šo jeho wón woprašča: „Michale, psche cžo tu ty placžesch? Ššym cže šnadno ł nēcžim šesšiwódžil?“

„Nė wšchať, nė, knježe!“ wotmolwi jemu Michał.

„Duż mi tola praj, šhto ty masch, šo placžesch?“

„Njewšmicže mi ša ško, knježe, šo wam to wupraju. Alle dofelž chžecže jo wjedžicź, dyrbjuj wam jo wuprajicź. Šlejčje, mi to žel cžini, šo šo wam njesechže, šebi Bože pomucjenje a Bože pošhostanje polubicź dacź. Našchemu lubemu šbóžnikej šu jeho njepscheczeljo wobej jeho nohy ł hošdžomaj pscherašyli, wón pať šo njeje se žanym jenicźkim šłowcžkom na nich wuhórschil, — a wy šcže šebi jenicźku jenu šwoju nohu šlemi.“

Dale jemu wón žaneho šłowcžka njepschipraji, kšory pať jemu na to tež žane wot šo njeda. Nětke bė tu bjes wobėmaj cžiščina. Šhory ša žylu nóz se žanym šłowcžkom njesaštorži, šo tež wjazy njemėrny njewopokajša. — Na ranje šo knjes Šahrodka šwojeho murjerja Michała woprašča: „Chzesch džėnka wjecžor šašo ł nam pschińcź?“ Duż jemu Michał wotmolwi: „Š wutrobu rady, jeli mje sechžecže mėcź.“ Š tym dónđže šašo šdomoj do šwojeje kšėžki.

Šjecžor bė tu Michał šašo pschi šwojim kšorym najėntu, šo móhl jeho psches žylu nóz wothladacź. Šnjeni najėntowa bė žulny džen pschi šwojim mužu pobyla, na wjecžor bė wšcha wu- špróznjena, duż dónđže šo lehnycź a Michał bė pschi šwojim

thorom sam. Jako jeho thoremu žane spanje do woczow nje-
přichůdže, praji wón Michalej wšchón přichězelnj: „Michale, ludžo
šu mi prajili, so šo ty na to wustejšich, thorom něščto dušchne
wupowjedacž, njechajš tež mi něščto tajše powjedacž?“

„Njeje“, wotmolwi Michal, moje powjedańcžka wšchaf dale
nicžo nješbu, hačž šuchi khlěbcžk sa khdudch ludži. Wšy šam wjele
wjazy wěšče, dylži ja wěm, a šče šebi wěšče wjele rjeńšche
powjěstki wuczitali, hačž móhł je wam ja wupowjedacž.

„Ale knješ Sahrodka jemu na to wotmolwi: „Powjedaj mi
jeno khróble něščto, šuchi khlěbcžk je rjany Boži dar, a je mi
lubšchi, dylži žadyn poprjanz a žana žakta.“ Duž Michal takle
poczja:

„Wo jenyum khdudym a pobožnym fararju šym něhdym šyšchaf
něščto powjedacž, — mi šo šda, so je tu wón hišchče pšchi
žiwych. Tón měješche wulku wošadu šastaracž, do kotrejež wjele
wšów šušchješche. W našymškim cžošu pať běchu wšchě jeho pucže
tajše hubjene, so wón pěšchi dale dónič njemóžesche, tola pať
čžyšche wón š wutrobu rady wšchěm šwojim wošadnym pošlužicž,
a woni nješměžachu hubjenych pucžow dla bješ jeho pomozhy po-
wostacž. Duž šebi wot šwojeho šušoda stareho konika požčži,
šhdže šo na njeho a cžahajche na nim šedžo se wšy do wšy.
Majšterje drje tónle luby knješ njebě šwucženy, na žanym konju
šhdacž, šchtož šebi wšchaf tež ničtó wot žaneho tajšeho wucženeho
knjesa žadacž nje óže. Jako čžyšche šo wón š jeneje šwojeje wšy
šašo domoj wrócžicž, wobšuje šo jemu tón stary konik, jako horu
dele džěšche a padže na šwojej přědnej kolenje. Knješ farar
čžyšche drje na šwojim šedle šedžo šawostacž, a džeržesche šo
šwojeho konikoweje šchije, ale pšchi wšchěm padže šam se šwojeho
konja a wuwiny šebi pódla hwišdžel š nobi. Na to čžyšche dale
dónič, ale dužy š nowa padže, so jemu noha wšcha šašchžerčny,
a wón wosta na mlodej jědlicžy wibajo. Nětkle ležo čžujesche,
so jemu šoščžowe kónčžiki do nobajzy džěchu. Dofelž tam runje
něščtó š wosom do mlýna jědžesche, wša jeho tón šobu na šwój
wós a domjese jeho potom domoj na faru.

(Potracžowanje.)

W Bonžanskej korečmje.

Šo němškim wot D. M.

(Potracžowanje.)

„Ale, Šchołta“, šapoczja mištr kowar, „ty nam pšchezo
hišchče rošestajaf nješbu, tajše budže to po prawom w šozial-
demokratiskim štacže“.

„Pravje mašch“, Šchołta wotmolwi, „šmy w rošřěčžowanju
kust wot teho wotěšchi, runjež to, šchtož wam runje rošpowjedach,
hijo š temu šušawa. Šo tajšim nam wšchitkim šo našche pola
wosmu, našche měšniki šo wušpaja a wšchitko wokoło Bonjež
budže jene wulke daloke polo — šo wě, kaž tež wokoło wšchitkich
druhich wšow. Njane to njebudže. Šhdžy my nětko na našchej
wowčzej horje šejimy a šo wobladujemy, nam, tutón pišany
wobraš w dolinje widžazy, wutroba pošafuje — tu rapš, tam
džecžel, tu rožka a tam pšchěža. W šozialdemokratiskim štacže
bud e wostudke š hory hlodacž, pšchetož to budže wšcho jena daloka
runina. Šso wě, so šo tež našche hródže šwotorhaja, wšchitke
našche krumy a konje wo wšy do wulkich hródžow pšchůdu, našcha
žyła wješ druhi napohlad donanje. Njebjče šo pať teho dla,
tať kšětije šo to natwaricž njeda, wot naš to žadyn njedoczafa.
Na polach budža wulke parne pluhj woracž, š mašchinami budže
šo šyčž, šopacž, šuz a žnjecž. Š nich wjele mašchinami budže šo
rola derje wobdžělacž a rucžneho džěla budže malo trjeba. Čžijče
wšchaf bješ njeho njepóndže; pola mašchinow dyrbi tež něčtó
šejecž, řěpa dyrbi šo wobkopacž, žně dyrbja šo domoj kšowacž,
hnój dyrbi šo na wós šmjetacž a potom rošřidacž. Ša čžłowjekow
je potom tež hišchče doščž džělacž a potom dyrbimy wšchitzy bješ
wuwšacžka š ruzy byčž, njehladajo na to, hačž šmy dženska
š baronom abo š krumarju.“

„Šaj, šchto dha budže nam džělo šašacž?“ šo bur Šchlenkar
šměškotajo woprašcha.

„Woni budža šastojnizy“, wotmolwi Šchołta, „kaž je tu na
našchim knježim dworje inspektor a pišar; tajšich budže jich potom
w Bonježach wjazy“.

„Šchto dha pať jich postaji?“ šo jedyn dale prašchješche.

„Šich šebi wušwolimy, nam šozialdemokratojo praja“, Šchołta
wotmolwi.

„Ach, mój Božo“, Knječerjež Jan šawoła, „njeje dha wólbow
doščž a pšchi nich doščž šwadženja. Šajša budže to haťle hara,

šhdžy šwojich šastojnikow wušwolimy. To budže kóždy čžyčž
inspektor byčž.“

„To šebi tež ja myšlu“, Šchołta dale powjedafche, „tola čži
knježa šozialdemokratojo praja, my šebi najhódnishchich wušwolimy.
Ale nima dha šo kóždy ja najhódnishcheho? Bješ puřow tajša
wólba nimo njepóndže. Tola njech šu nětko inspektorjo wušwoleni
— nětko jich najwšchšchi komanděruje: W Bonježach ma jutije
28 mužow š mašchinam hiečž, 20 hnój wošyčž, 50 žonow řěpu
wobkopowacž, 20 šyno džělacž atd.“

„To nihdy njepóndže“, šawoła kowar, „jedyn to wšchitko
pšchewidžecž njemóže, 4000 jutrow je pšchewjele ša jeneho“.

„Šo budže to čžěška měž, ja pšchidam“, Šchołta wotmolwi:
„Nětk pomyšlicže šebi, w druhich wšach je to runje tať, tam šu
tež šastojnizy, a hdyž dyrbi porjad byčž, dyrbi ša něotre wšy
hromadže šašo wšchšchi nahladowar byčž a tež ša žyly wotrješ,
ša žyly provinzu, ša žyly štat. Šať wjele šastojnikow dyrbjało to
byčž a šchto móhł to wšchitko wobknježicž! To ani móžno njeje.
Nětko kóždy na šwojim wobšedženštwje šedži, wšchitko šam pšche-
widži a wobdžěla, kaž derje to móže.“

„Ale Šchołta, praj mi tola“, šawoła mištr kowar, „hdyž
w šozialdemokratiskim štacže žaneho rošdžěla byčž nješmě a dyrbja
wšchitzy te šame prawa měčž, šchto dha čže jenyum žonam pšchi-
kašacž hnój šidacž, druhim šyno džělacž. To by tola žašostna
hara nastala, hdyž dyrbi 18 žonow hnój šidacž a 20 druhich
š hrabjemi na šyna hiečž. Abó njebudža pšchi hubjenym wjedrje
wšchitzy radšcho domach džělacž čžyčž, haž won hiečž a řěpu wob-
kopowacž.“

„To je čžijče moja myšl“, praji bur Šchołta; „čži šozial-
demokratojo maja wšchitkich čžłowjekow ša jandželow a praja:
W jich štacže šo ničtó wadžicž njebudže. Šchtož to wěri, je
kopoľ. Tola š nudy wšchaf šo do škutka štajicž da. Woni maja
šo w džělanju wotměnjecž, dženska čži jeni hnój šidaja, čži druhy
šyno džěłaja, jutije je nawopak. Dyrbjaše šo knihe wješčž, ša
kóždu žonu je jedyn boť, na kotrymž napišane šteji, šelko dnjow
je řěpu wobkopowala, hnój šidala, šyno džěłala atd.“

„Nó, Šchołta“, druhj praji, „to by pišanje bješ kónza byčž;
to dyrbjało w Bonježach š najmješšcha 20 pišarjow byčž, kiž
pšchezo wšchitko napišuju, šchto, šať wjele a šať došho je kóždy
džěłaf. Nášch pišar na knježim dworje ma hjo doščž čžinicž a
wón šebi tola jenož napišuje, šať wjele dnjow šu mužoj a žony
na džěle byli, šo pať dale wo to nještara, šchto šu čžinili, a
šobotu šo mšda wuščacžuje. W šozialdemokratiskim štacže pať by
pišanje bješ kónza byčž“.

„Šaj, luby pšchězelo, dženknišchi dženi šo hjo doščž tinty
pšchepišche, ale w pšchichodnym štacže budže džěšacž křócž šať wjele
pišarjow nušnych, kotrychž dyrbimy wšchitkich šobu šdžeržecž.“

„Šať pať potom budže“, šo došhi čžěšla prašchješche, „hdyž
jena žona pšchi hnójšidanju pilna njeje.“

„Šaj“, wotmolwi Šchołta, „čži šozialdemokratojo praja:
W jich štacže ničtó lěni njebudže; wšchitzy budža pilni a džěławi,
dofelž wjedža, so budže pšchěš džěławoščž džělo přjedy hotowe a
so móže potom tež kóždy wjazy doščžacž.“

„To je šměšchne!“ bě hłóš šyšchecž, „na to budže šebi
žona, kiž řěpu wobkopuje, runje myšlicž, so pšchěš jejnu džěławoščž
řěpa rjeńšcha narošče a so móže šo š njeje wjazy žofora nadžělacž
a so tež jej š tym něščto wjazy pšchipadnje. Šterje šebi myšli:
Na polach jich šelko tamšynt džěla, to budže wšcho w šwojim
čžošu hotowe a doščž dyrbju tola to šwoje. Šena šo na druhu
špušchěža. W pšchidželi nahladowar a ju š džělu honi, jemu
wotmolwi: „Ty mi ničžo prajicž nimašch, ty ničžo wjazy nješbu
hačž ja; lěpje by byčž, hdy by šebi tež motyku wšaf a šopaf!“

„To šebi tež myšlu“, praji Šchołta, „wuzitt, kiž ma kóždy
šam ša šebje, jeho čžeri pilny byčž. Šchtož derje a wjele džěla,
šebi tež wjele šašluži. To widžimy na džěłach, kiž šo do aforda
dawaja; wšchitzy wjele pilnišcho džěłaja, dofelž wjedža, čžim přjedy
šu hotowi, čžim wjazy piņješ šyda. Š teho čžijče jašnje
widži, so jich wuzitt ludži džěławych čžini. Šhdžy w pšchichodnym
štacže ničtó ničžo wjazy wot šwojeje džěławošče nima, hačž
druhj šebi myšli: Ša tebe hišchče šelko a šelko milionow džěla;
wón budže šo džěla šdalowacž a š nahladowarjemi by bitwa bješ
kónza byčž. To njedyrbjeli čžłowjekow šnacž, šajzy woprawdže
šu. To je najšlupišche wuprajenje šozialdemokratow, šo jenož
něčžišchi rošdžěl bohatych a khdudych čžłowjekow hubjenych a
lěnich a paduchow čžini, a šo budža, hdyž budže tón rošdžěl

šbėhnjeny, wschitzy jandželjo pilni a džėlawi. Cłłowiska wutroba je a budže pschezo ta kama, dženska kaž w pschichodnym stacze sozjaldemokratow.“
(Poftracžowanje.)

Rošlad w našim czaŕu.

22. oktobra, narodny džėn našeje lubeje kėžorŕi, bu najmłodscha prynzeŕa kšczena a dosta mjena: Viktorija Louisa Adelheid Mathilda Charlotta. Kaž kšczenik generalny superintendenta dr. Dryander w swojim pėdowanju napominasche: „Dajeće nam naše modlitwy sjednoczić i proštwami kralowstwu staršcheju a wyškoch kłótraw, so by psches Božu hnadu mloda prynzeŕa narostka, žohnowana wot teho Knjesa a wschėdnje nowe žohnowanje sa kralowski dom, lubowana šotra fėrschcžinskim bratram, wusnawařka šwojeho šbóžnika, šnamjo wóznemu krajej w dobrym a šlym czaŕu, w młodosći a starobje, w žiwjenju a wumrjecžu šlubjenje šwojeje kšczenizy wėsta: „Tón Knjes špomni na naŕ a žohnuje naŕ.“

Kėžor je psches ministerstwo wschėm šastojnikam, kiž bu t wotdzerženju kholerineho stracha šobu pomhali, šwój džak wuprajicž dař. Straschny mór je i Hamburga nimale žyle wuhnaty. Tola šo boja, so wón šo i nalėczom sašo wróci a Hamburgska wyschnosć je teho dla t podtkóčenju 1,500,000 hriwnow žadata.

Kėžorstwowy šejm, kiž ma wošebje jednacž wo nowym pschisporjenju našeho wójska, budže šo 5. novembra šwořacž.

Šwješeleny i narodom mlodeje prynzeŕy je kėžor 400 žónškim, kiž buchu dla wschėlafich pschėndženjom khostane, šchtrasu špuschcžik.

Knjes šarar Rada nad šerbškej wošadže w Mužakowje, kiž chze po šwėrnym mjeleštnym šluženju šwoje šarške šastojnstwo škozić, je wot šeho Majestoscze kėžora rjad czerwjeneho worjoła jako šnamjo džaka a czešcže dostař. Bóh luby Knjes chžyl wyškodostojnemu duššepaštyrjej hišcže mjele lėt derje šašluženeho wot-pocžinka a mėrnny šwjatok wobradžicž.

Krjebianska hrabinka i Einsiedel pyta t wothladanju dweju kšoreju mužow, kšromeho hólza, kiž šebi šam pomhacž njemóže a šchėdžiwza, wjazy hacž 70 lėt šareho, šprawnu žónšku. Wona ma kėžetu, hđžež taj dwej bydlitaj a hđžež diafonyša malo-džėcžazu šchulu wodži, a šahrodku wobštaracž. Šslužba njeje pschecžėka. Tajke žónške, kotrež chžedža šlužbu na šo wsacž, njech šo woprascheja pola wudawarja tutych šopjenkow, šararja dr. Selle w Krjebi, abo pola knjenje hrabinki šameje. Pucžowanje do Krjebje šo šapřacži.

Šczerpliwosć.

Šo nėmškim wot A. T.

„Šczerpliwosć a rošom“ štej dwe šdobnej wėzy, my hižo jako hólzy hušto prajachmy, runjež bychmy šami jara malo šczerpliwosće a rošoma w žiwjenju pošasowali. Šdnyž šym nėtko po Božej woli psches poš šta lėt we wulkej šczerpliwosći živy bycž dyrbjař a hđnyž šym po czaŕu tež nėščto wjazy rošoma nabyř, njeshmėjšch mi, luby cžitarjo, sa ško, hđnyž tebi nėščto wo šczerpliwosći powjedam.

Šczerpliwosć pschindže wot šłowa czerpicž a wulki džėl našeje mudrosće žiwjenja w tym wobštej, so my rošymimny, šo bjes šobu w šczerpliwosći šnjescž a so pschezo wjazy šczerpliwosće šebi nabydžemy a namuřnjemy. Šunu muž te mni pschindže a šo mje woprascha, hacž šo lóhko cžinicž da, so šo mandželsti a mandželsta šašo džėlicž dataj. Šdnyž šo jeho na to praschach, hacž je w tym, na cžož šebi myšli, pschicžina t džėlenju, wotmolwi wón: „Nė, ale hđnyž štej muž a žona w tym psches jene, so chžetaj šo džėlicž, njeje potom lóhko jimaj jeju žadanje dopjelnicž?“ — Nėtko sa tym pschindžech, so šo tón muž šam šwoje dla taf prascha a jemu kšutnje a kručje wotmolwich: „Šchto šebi myšlicže? Taf daloko, Bohu budž džak, hišcže njeshmny, so mandželstaj hromadže bėžitaj, so byšchtaj kšwilu hromadže žiwaj byřoj a potom, hđnyž šo jimaj to wjazy njelubi, šašo rošno šchłoj. Wonaaj mataj w šczerpliwosći hromadže žiwaj bycž, potom wscho pošndže a dyrbi tež hić!“ Tón muž wotėndže — pola njeju dženska hišcže wschitko derje dže. — Š kať nėkotre mandželstwo je jenicžy teho dla njeshožowne, dořelž mandželstaj praweje šczerpliwosće nimataj. Šo njeje taf myšlene, so dyrbjařoj mandželsti abo mandželsta šebi i tym pomhacž, so jedyn šymny bjes cžucža wschitko wot drugeho šnjeshy. Šchtož šo i tajkim šodownym wodžecžom wobroni, tón

njeje šczerpliwny, pschetož šady tajkeho wodžecža tola nicžo druge kšiba njeshczerpliwosć teži. Šėda temu, kotryž njeshczerpliwosći špody teho wodžecža hłuboko we wutrobje žracž dawa. Šdnyž šo potom juntrócž to wodžecže rošpuřnje, je cžim hórje. Nė, taf je to myšlene, kaž to japošchtoř Pawoř w šwojim wyškochim kšėrlušchu wo lubosći wupraji: „Lubosć wscheho šo nadžije, wscho pschecžėpi.“ Šrawa šczerpliwosć šebi dobre myšli wot drugeho pschi wschej njejednocže, kotraž pschindže. Šczerpliwny wė, taf pomaku to dobre w jeho wutrobje rošcže a teho dla tež pola drugeho i mėrom cžaka, hacž šo pošaje. Wón i drugim wobšhadžuje, jeho wo šczerpliwosć prošcho a jemu šamemu šczerpliwosć pošasujo. Taf dway cžłowjekaj psches šczerpliwosć hromadže šrošcžetaj. Šotom je, kaž Reuter praji: „Mandželstwo je kaž jabłukowy šchtom; ludžo šebi i njehoj jabłuka šchcžipaja, ale najrjeňšche tola na wjeršchlu wišaja; mudry muž hacž do našymy cžaka, potom wone jemu do kłina padnu a potom šu jara dobre a šłodne.“

Šak móhlo pschecželstwo bjes cžłowjekami bjes šczerpliwosće wobštacž? Ššo praji, so nještej dwe jenajšej šopjenzy na žanym šchtomje. Šjele mjenje štaj dway žyle jenajšej cžłowjekaj. Ma-li pať cžłowjek šczerpliwosć, bóršy na drugim to abo tamne namaka, šchtož šo jemu špodoba a pschi cžimž na to šabydže, šchto jemu prawe na nim njeje.

Šdžež pošladasch do wschėlafich wobštejnosćow žiwjenja, wschudžom přacži to šłowo: „Šczerpliwosć je wam trjeba!“ Šak móhli knježa je šwojimi šlužobnymy, hušto tež šlužobni je šwojimi knježimi wobėncž bjes šczerpliwosće?

Ššchėd křótkim šlyšchach powjedacž: Šan da šwojeho šyna t cžėbłiskemu mišchtrej do wužby, tola sa nėščto cžaka tón mišchtr praji, so teho hólza trjebacž njemóže, dořelž je pschėjara njeshchitny. Duž šlyšchėšche nan wo drugim bóle šczerpliwym mišchtrje, t temu šwojeho hólza da, a tón, kiž bėšche po wuprajenju přėnjeho mišchtra njeshchitny, je nėtko mėšchcžanski twarški radžicžel w wjetšchim mėšcže našcheho wóznego kraja. Š kať mjele šaršchi a mišchtrjo pschėhladaja a škaža, dořelž šczerpliwosće nimaja.

Š kať je we wschitkich wobštejnosćach, we kotrychž maja wschėlazy sa pschezo abo sa dlėžšchi cžak hromadže cžinicž, šczerpliwosć nuřna, taf tež pschi drugih nakhwilnych šetkanjach. — Š. psch. ja šedžu domach a pišam. Duž šo wo durje kłapa a na moje „nuts“ nėščto šastupi, kotrehož sa wostudkeho cžłowjeka šnaju. Ša pschi šebi myšlu: „Ach so by radšcho domach wostal!“ ale ja šo wot šczerpliwosće wodžicž dam a jemu pschecželnje štoř pošticžu. Ša šczerpliwje na njehoj pošłucham, a šo teho ženje hišcže kať njeshym. Š džėlo mi, hđnyž bėch taf w šczerpliwosći popruhowany, potom cžim šėpje do přėdka džėšche.

Šako přėnje cžłowjekaj dočžacž njemóžeschtaj, ale hnydom sa šakasanyimi šłodami pschimnyšchtaj, so byšchtaj na to waschnje hnydom Bohu runej byřoj, štaj i tym šwoje a šwojich šotomnikow šbože šanicžikoj. Bóh tón Knjes w šwojej njeshčoncžnej šczerpliwosći cžłowjekow pyta, so by jich wumóhł. Š w Šesuju Šhryštufu je šo nam šjewika šczerpliwosć Boža. Š wón je ju wopošasař cžak šwojeho kšodjenja bjes nami, so móžemy šo modlicž a špėwacž:

„Š jehnjo Bože šwjate,
Ša kšchizu šarėšane,
Š tej šmjercži sa nař date,
Šaš šhoja tvoje ranhy!“

Šchto móhlo nař šėpje pošchicž, hacž šczerpliwosć?

Šczerpliwje w dobrych šłutkach dyrbimny štejecž sa tym wėcžnym žiwjenjom, praji japošchtoř Pawoř (Romsř. 2, 7) a Šhryštuf mjenuje tych šwojich prawych wucžomnikow, kiž šłody njeshu w šczerpliwosći.

„Šomhaj Bóh“ je wot nėtko niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschėch pschėdawařnjach „Ššerb. Šlowin“ na wfach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwóřcž lėta přacži wón 40 ny., jenotliwe cžifla šo po 4 ny. pschėdawaju.